

Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης: Ζητήματα Κοινωνικών Ανισοτήτων.

↳ ο Marx ήταν αυτός που μίλησε πρώτος για την ιδεολογία.

Πολιτική ιδεολογία:

πχ σοσιαλισμός,

~~καπιταλισμός~~ φιλελευθερισμός

φασισμός, αναρχισμός (αναρχία)

(το χρησιμοποιούσε με αρνητική
χρoιά)

Είναι λίγο πολύ σκευτικό σύνολο ιδεών που παρέχει μια βάση για οργανωμένη πολιτική δράση, ανεξαρτήτως αν αυτή η δράση αποσκοπεί στη διατήρηση, μεταβολή ή ανατροπή του υπάρχοντος συστήματος σχέσεων εξουσίας.

Επομένως όλες οι ιδεολογίες:

- α) δίνουν μια συνολική περιγραφή της υπάρχουσας τάξης, συνήθως υπό τη μορφή μιας «κοσμοθεωρίας».
- β) παρέχουν ένα μοντέλο του επιθυμητού μέλλοντος.
- γ) υποδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο μπορεί και πρέπει να επέλθει πολιτική αλλαγή.

Φιλελευθερισμός

- ο Χρησιμοποιείται ο όρος αυτός από τον 14^ο αιώνα αλλά ο Φιλελευθερισμός ως συστηματικοποιημένο πολιτικό δόγμα δεν υπήρχε πριν τον 19^ο αιώνα.
- ο Φιλελεύθερες ιδέες υπήρξαν αποτέλεσμα της κατάργησης του φεουδαρχισμού και της αντικατάστασής του από την κοινωνία της αγοράς.

ο Εξέφραζε τις φιλοδοξίες των ανερχόμενων μεσοίων τάξεων, τα συμφέροντά τους

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΙΣΜΟΥ.

Ατομικισμός: Είναι η βασική αρχή της Φιλελεύθερης ιδεολογίας. Αντανακλά μια πίστη στην υπέρτατη σημασία του ατόμου έναντι οποιαδήποτε κοινωνικής ομάδας ή συλλογικού σώματος.

Ελευθερία: Η ατομική ελευθερία είναι κεντρική αξία του Φιλελευθερισμού, στην οποία δίνεται προτεραιότητα έναντι της ισότητας της δικαιοσύνης ή της αιδεσίας. Οι Φιλελεύθεροι συνηγορούν υπέρ μιας «ελευθερία υπό το Νόμο» καθώς αναγνωρίζουν ότι η ελευθερία του ενός μπορεί να απειλεί την ελευθερία του άλλου.

Λόγος: Οι Φιλελεύθεροι πιστεύουν ότι ο κόσμος, διέπεται από μια ορθολογική δομή και ότι αυτή μπορεί να αποκαλυφθεί μέσω της άσκησης της ανθρωπίνης λογικής και της κρατικής έρευνας.

Ισότητα: Πίστη στο ότι τα άτομα «γεννιούνται ίσα», τουλάχιστον με όρους ηθικής αξίας (αξιοκρατία).

Ανοχή: Οι Φιλελεύθεροι πιστεύουν ότι η ανοχή συνιστά τόσο εγγύηση της ατομικής ελευθερίας, όσο και μέσο κοινωνικού εμπλουτισμού.

Συναίνεση: Η αιδέντια και οι κοινωνικές σχέσεις πρέπει να βασίζονται στην συναίνεση ή οικειοθελή συμφωνία. (ΠΑΝΤΑ)

Συνταγματισμός: Αν και η κυβέρνηση θεωρείται ζωική εγγύηση της τάξης και της σταθερότητας, δεν παύουν να ανησυχούν μήπως μετατραπεί σε τυραννία για το άτομο.

Ο έλεγχος της κυβέρνησης ~~παραμένει~~ γίνεται μέσω της καθιέρωσης ενός συνταγματός, το οποίο ορίζει τις σχέσεις μεταξύ ατόμου και κράτους.

ΚΛΑΣΙΚΟΣ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΙΣΜΟΣ

- Η κεντρική θεματική του είναι μια ορισμένη δέσμευση σε μια ακραία μορφή ατομικισμού.
- Τα ανθρώπινα όντα θεωρούνται πλάσματα εγωιστικά που κοιτάζουν το συμφέρον τους
- Υποστηρίζεται η άνοστα εξωτερικών περιορισμών
- Το κράτος θεωρείται << αναγκαίο κακό >>

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΙΣΜΟΣ

- Χαρακτηρίζεται από μια πιο διαλλακτική στάση απέναντι στην κρατική παρέμβαση και τίθεται υπέρ της << δευτικής >> έννοιας της ελευθερίας.
- Υπό αυτό το ημίσημα ελευθερία δε σημαίνει απλώς να μην επηρεάζουν στις υποθέσεις σου, αλλά συνδέεται με την προσωπική ανάπτυξη και ευεξία του ατόμου, με την ικανότητα του δηλ να

Ολοκληρώνει την προσωπότητα του και να πραγματοποιεί τις δυνατότητές του.

ΝΕΟΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΙΣΜΟΣ

- ο Οι κεντρικοί πυλώνες του νεοφιλελευθερισμού είναι η αγορά και το άτομο.
- ο Βασικός στόχος είναι η «Υποχώρηση των ορίων του κράτους» στη βάση του ότι ο καπιταλισμός της αγοράς θα επιφέρει αποτελεσματικότητα, ανάπτυξη και γενική ευημερία.
- ο Ένολιχος «ιδιωτικό ίσον καλό, δημόσιο ίσον κακό».

ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΣΜΟΣ

Όρος. Χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά στις αρχές του 19^{ου} αι.

Οι συντηρητικές ιδέες προέκυψαν ως αντίδραση στον αυξανόμενο ρυθμό των πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών αλλαγών, ο οποίος συμβολιζόταν από τη Γαλλική Επανάσταση.

Παράδοση: Η κεντρική θεματική της συντηρητικής σκέψης, «το παλιό για συντήρηση», είναι συμφωνημένη με τα θεωρούμενα πλεονεκτήματα της παράδοσης, το σεβασμό δηλ. στα καθιερωμένα έθιμα και θεσμούς που έχουν αντέξει στο χρόνο.

Πραγματισμός: Το πράττειν πρέπει να καθορίζεται από πρακτικές συνθήκες και ανάλογους στόχους, δηλ. με «ότι λειτουργεί».

Ανθρώπινες ατέλειες: Τα ανθρώπινα όντα θεωρούνται ηθικά διεφθαρμένα, πλάσματα περιορισμένα, εξαρτώμενα και αναζητούν την ασφάλεια, ενώ έχουν ανάγκη να ζουν σε σταθερές και εύτατες κοινότητες.

Οργανικισμός: Η κοινωνία θεωρείται ζωντανή οντότητα και όχι ένα οικοδόμημα που παράγει η ανθρώπινη επινοητικότητα.

Ιεραρχία: Οι διαβαθμίσεις κοινωνικής θέσης και κύρους είναι αναπόφευκτες σε μια οργανική κοινωνία, καθώς αντανακλούν τους διαφορετικούς ρόλους και ειδήσεις.

Αυθεντία: Η αυθεντία ασκείται πάντα «από πάνω», παρέχοντας ηγεσία, καθοδήγηση και υποστήριξη σε αυτούς που δεν έχουν τη γνώση την εμπειρία ή τη μόρφωση για να ενεργούν σωστά προς το συμφέρον τους.

Ιδιοκτησία: Ζωτικής σημασίας γιατί παρέχει στους ανθρώπους ασφάλεια και είναι μέτρο ανεξαρτησίας από την κυβέρνηση, ενώ τους μαθαίνει να σεβονται τον νόμο και την ιδιοκτησία των άλλων.

ΝΕΟΣΥΝΤΗΡΗΤΙΣΜΟΣ

- Αναβιώνει αρχές του συντηρητισμού του 19^{ου} αι.
- Επιδυμεί να αποκαταστήσει την αυθεντία και να επιστρέψει σε παραδοσιακές αξίες, όπως η θρησκεία, η οικογένεια και το έθνος.
- Έχθροι του νεοσυντηρισμού είναι η ανεκτικότητα και η λατρεία του εαυτού.

Η ΝΕΑ ΔΕΞΙΑ

- Ανοίγεται στην δεκαετία του 1970 με μεγάλη απήχηση σε Η.Π.Α και Ηνωμένο Βασίλειο και προσπαθεί να συνενώσει το «νεοφιλελευθέρω» με τον «νεοσυντηρισμό» υπό το στόχο ενός ισχυρού αλλά ελάχιστου κράτους («η ελεύθερη οικονομία και το ισχυρό κράτος»).

ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ

- Ανοίγεται στον 19^ο αι. και προέκυψε ως αντίδραση έναντι στις οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες που επικρατούσαν στην Ευρώπη ύστερ από την ανάπτυξη του βιομηχανικού καπιταλισμού.

- Ο πρώτος σοσιαλισμός επηρεάστηκε από τις απόψεις των σκευής μετά στις οποίες γούσε και εργαζόταν η βιομηχανική εργατική τάξη, τα συμφέροντα της οποίας αρχικά και υποστήριξε.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ

Κοινωνία: Θεώρηση των ανθρώπων ως κοινωνικών όντων, μελών μιας κοινής ανθρωπότητας.

Αδελφότητα: Οι σοσιαλιστές προτιμούν τη συνεργασία από τον ανταγωνισμό και προκρίνουν τον κολлективισμό έναντι του ατομικισμού.

Κοινωνική ισοότητα: Ισοότητα στην απόλαυση σε αντιδιαστολή προς την ισοότητα ευκαιριών.

Ανάγκη: Τα υλικά αγαθά πρέπει να διανέμονται βάσει της ανάγκης και όχι απλώς βάσει της ικανότητας ή της εργασίας.

Κοινωνική τάξη: Η κοινωνία αναλύεται κατά κανόνα με όρους διανομής εισοδήματος. Επίσης ο σοσιαλισμός συνδέθηκε εφ' αρχής με τα συμφέροντα μια καταπιεσμένης και υπό εκμετάλλευση εργατικής τάξης.

Κοινοκτημοσύνη: Άλλοι τη θεωρούν τον ανώτερο σκοπό του σοσιαλισμού, ενώ άλλοι ως το μέσο για την επίτευξη μεγαλύτερης ισοότητας.

ΜΑΡΞΙΣΜΟΣ

Γεννήθηκε μετά τον θάνατο του Marx (1883) και αποτέλεσε προϊόν της προσπάθειας των Engels, Kautsky και Plekhanov, οι οποίοι συμπύκνωσαν τις ιδέες και τις θεωρίες του Marx σε μια θεώρηση του κόσμου που ταίριαζε στις ανάγκες του αναπτυσσόμενου σοσιαλιστικού κινήματος.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΡΞΙΣΜΟΥ

Ιστορικός Υλισμός: Ακρογωνιαίος λίθος της μαρξιστικής θεωρίας αυτό που ο Engels διατύπωσε ως «υλιστική αντίληψη της ιστορίας». Θεωρείται ο τρόπος παραγωγής αποτελούσε τη «βασική» δύναμη στην οποία στηριζόταν κάθε ιδεολογικό ή πολιτικό «εποικοδόμημα».

Διαλεκτική αλλαγή: Δράση - Αντίδραση - Σύνθεση.

Αλλοτριώση: Η διαδικασία δια της οποίας ο μισθός, στον καπιταλισμό, ο μισθός καταναλώνεται απλώς εμπόρευμα και η εργασία, ~~ταπεινώνεται~~ γίνεται μια άπροσιτη δραστηριότητα. Οι εργάτες αφιερώνονται από την εργασία, το προϊόν και τους συναδέλφους τους.

Ταξική πάλη: Η διαρκής πάλη μεταξύ της «αριστικής τάξης» (κατοχή των μέσων παραγωγής) και του «προλεταριάτου» (εργατικού δυναμικού).

Υπεραξία: Το μέρος της παραχόμενης εργασίας από το «προλεταριάτο» που δεν αμείβεται από την «αριστική τάξη».

~~ΘΡΟΥΛΟΣ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ~~

ο Σύνδεσμος ~~άρρηκτα~~ με την

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ.

- Συνδεδεμένος με την Ε.Σ.Σ.Δ (σοβιετική Ένωση) και ιδιαίτερα με τους δύο πρώτους ηγέτες της.
- Η κύρια συμβολή του Λένιν στον Μαρξισμό αφορούσε στην αναγκαιότητα ενός επαναστατικού κόμματος για να συντονίζει και να ελέγχει το προλεταριάτο.
- Ο Στάλιν κωδικοποίησε τον «σοσιαλισμό» σε μια χώρα σύμφωνα με τον οποίο δεν ήταν αναγκαία μια παγκόσμια επανάσταση για να εγκαθιδρυθεί ο σοσιαλισμός σε μια χώρα.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΜΑΡΞΙΣΜΟΣ.

- Εκλεπτυσμένη μορφή μαρξισμού προερχόμενη από τη Δυτική Ευρώπη, η οποία επηρεάστηκε κυρίως από το έργο του Hegel και από τα πρώιμα έργα του Marx σύμφωνα με τον οποίο τα ατόμικα οντα θεωρούνται δημιουργοί της ιστορίας και όχι απλώς μαριονέτες στα χέρια απρόσωπων υλικών δυνάμεων.

ΣΟΣΙΑΛΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ.

- Υποστηρίζει μια ισορροπία μεταξύ ατομίας και κοινότητας μεταξύ του ατόμου και της κοινότητας.
- Στην καρδιά της σοσιαλδημοκρατίας βρίσκεται ένας συμβολισμός μεταξύ από τη μια, της απόδοσης του κοινοτισμού ως του μόνου αξιόπιστου μηχανισμού

παραγωγής πλούτου, και από την άλλη
της επιθυμίας για διανομή του πλούτου σύμφωνα
με ηθικές αρχές και όχι τις αρχές της αγοράς.

ο Αντλεί από τον σοσιαλισμό τη συμπόνοια και τη πίστη
σε μια κοινή ανθρωπότητα και από το φιλελευθερισμό
τη δέσμευση στη «θετική ελευθερία» και τις ίδιες
ευκαιρίες.

ΦΑΣΙΣΜΟΣ

Γέννημα του 20^{ου} αι. με κύριες εκφάνσεις τον παλιό
φασισμό του Mussolini στην Ιταλία (1922-1943)
και του Hitler στη Γερμανία (1933-1945).

ο Μετά τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο ο Φασισμός παρουσιάστηκε
ως «ανάχωμα» για την μη εμφάνιση της κομμουνικής
επανάστασης που πραγματοποιήθηκε στη Ρωσία
και στην υπόλοιπη Ευρώπη.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΑΣΙΣΜΟΥ

ο Αντι-Θρηολογισμός: Έντονος αντιδανοητισμός, περιφρόνηση
της αθηρημείας σκείρας και αποθέωση της δράσης.

ο Παίλη: «Επιβίωση του καλύτερου». Πίστη ότι ο
ανταγωνισμός μεταξύ ατόμων θα ανταμείψει
εκείνους που εργάζονται σκληρά και είναι
ταλανταίχοι και θα τιμωρούσε τους αδύναμους
ή ανίκανους.

Ηγεσία και ελιτισμός: Βασιλιάς ελιτισμός και πατριάρχικος η ελιτιστική εξουσία και η απόλυτη ηγεσία θεωρούνται φυσικές και επιθυμητές. Υπάρχει ο «υπέροχος ηγέτης» που «επιτηρεί τα πάντα» και η «πολεμική ελίτ» που χαρακτηρίζεται από τον ηρωισμό και την αυτοθυσία των μελών της.

◦ Εθνικοσοσιαλισμός: Κυνική προσπάθεια να κερδίσει η εμπιστοσύνη των ερχαίων των πόλεων, αλλά ταυτόχρονα απέχθεια για τα υλιστικά πρότυπα του καπιταλισμού.

◦ Άκρατος εθνικισμός: Δεν κηρύσσει τον σεβασμό για τις διάφορες πολιτισμικές ή εθνικές παραδόσεις, αλλά επαχθέλλεται την ανωτερότητα ενός έθνους έναντι όλων των άλλων.

ΑΝΑΡΧΙΣΜΟΣ

- Αναρχία σημαίνει «χωρίς εξουσία»
- Χρησιμοποιείται ως όρος για πρώτη φορά με αρνητική χροιά στην Γαλλική Επανάσταση, σημαίνοντας ουσιαστικά την κατάλυση των πάντων.
- Οι αναρχικοί σέφως και υποστηρίζουν την κατάργηση του κράτους και της διακυβέρνησης, αλλά υπό την προϋπόθεση πως μια πιο φυσική και αυθόρμητη κοινωνική ενταξία θα αναπτυχθεί.

Ανικρατισμός: Η εξουσία θεωρείται προσβολή απέναντι στις αξίες της ελευθερίας και της ισότητας. Το κράτος θεωρείται «καταστροφικό» και «περιττό καιώ».

Η καταπιεστική και καταναγκαστική εξουσία του κράτους δρ.α προς όφελος της άρχουσας τάξης.

Φυσική ευσταθία: Φυσική ροπή των ατόμων να οργανώνονται ως Jews με φυσικό και ειρηνικό τρόπο.

Η ευσταθία προκλήσει φυσικό και αυθόρμητο, λόγω της έμφυτης «καλοσύνης της ανθρωπότητας», χωρίς να απαιτείται ο μηχανισμός του «νόμου και της τάξης»

◦ Αντικληρικισμός: Η απορριψη της θρησκείας, οδηγεί στην απόλυτη ελευθερία των ανθρώπων. Επιπλέον η θρησκεία θεωρείται το σημαντικότερο στήριγμα του κράτους.

Οικονομική Ελευθερία: Πλήρης αντίθεση στον «ελεγχόμενο καπιταλισμό» και ταύτιση με την καταπιεσμένη εργατική τάξη.

ΦΕΜΙΝΙΣΜΟΣ

◦ Συνδέεται με το κίνημα των γυναικών και την προσπάθεια προώθησης του κοινωνικού ρόλου των γυναικών

◦ Θεωρεί ότι οι γυναίκες είναι μη προνομιούχες λόγω φύλου και ότι αξιω το μειονέκτημά τους πρέπει να αντραπεί.

◦ Το φεμινιστικό κίνημα αγωνίστηκε κατά καιρούς για το δικαίωμα ψήφου, την καλύτερη της ίσης πρόσβασης στην εκπαίδευση, την νομιμοποίηση της αμβλύσης κ.α

► Η Διακρίση Δημόσια/Ιδιωτικού: Η πολιτική υπάρχει οπουδήποτε υπάρχει σύγκρουση.

Πατριαρχισμός: Το φύλο θεωρείται η σημαντικότερη κοινωνική διαίρεση, μέσω της «πατριαρχίας» ζωνιάται η σχέση εξουσίας μεταξύ ανδρών & γυναικών.

Βιολογικό και κοινωνικό φύλο: Οι κοινωνικές στερεωμένες
απόψεις για τη γυναίκα θεωρούνται αυτές που
απαιτούν αλλαγή για μια κοινωνία χωρίς «κοινωνικό φύλο»